cea literară (*Zur Rekonstruktion des Urrumänischen* p. 70). S'ar puteà ca *staul* să fie, într'adevăr, forma ce continuă rostirea populară a ţăranului care-şi aveà în gospodărie, *stablum*-ul său, iar *staur* să se fi păstrat în graiul veteranilor, care continuau în graiul lor termenul oficial *stabulum*, întrebuinţat în cazărmi. Tot astfel, alături de *amblare*, unul dintre cele mai populare cuvinte ale limbei, poate să se fi continuat rostirea *ambulum* în limbajul militar şi al cercurilor sociale suprapuse, care făceau echitaţie şi care vor fi ţinut să aibă cai buiestraşi, întocmai precum în evul de mijloc erau dresaţi ca buiestraşi caii care purtau pe castelane şi pe prelaţi (*haquenées* şi *palefrois*, cf. *Grande Encyclopédie* s. „amble").

S. Puşcariu.

RECENSII.

A. Meillet, *Linguistique historique et Linguistique générale*. Paris, Champion, 1921. (Vol. VIII din „Collection linguistique publiée par la Société de Linguistique de Paris"). Pp. VIII + 334.

A. Meillet e unul dintre cei ce cred că studiile asupra limbei omeneşti nu formează apanajul câtorva specialişti, ci ele pot şi trebue să intereseze pe orice om cult. Din lucrarea de amănunt pe care savantul o face în camera sa de lucru, se desprind adevăruri de ordin general şi probleme ce merită a fi cunoscute de oricine meditează, fie şi numai ca amator, asupra admirabilului mecanism al graiului omenesc. Învăţaţii, întrebuinţând acel aparat de termeni tehnici şi acele scurtări „savante" care trebuiau să înfricoşeze pe orice nespecialist, s'au izolat în mod vinovat de publicul mare, stârpind în el interesul înnăscut pentru tainele ce stăpânesc graiul omenesc.

Spre a restabili acest contact, Meillet a publicat prin diferite reviste mari o serie de studii lingvistice, căutând să pună pe cetitori în curent cu chestiunile care preocupă mai ales pe învăţaţii timpului. O face cu admirabilul său dar de expunere şi cu acea claritate de stil, caracteristică Francezului, care pare a nu cunoaşte greutăţi de învins în exprimarea celor mai adânci şi mai subtile gânduri. Tipărind acum în volum diferitele articole de reviste, la care adaugă câteva nouă, autorul ne-a dat una din cele mai frumoase cărţi de lingvistică pe care mi-a fost dat să le citesc. Orice cetitor cult va găsi în ea pagini ce-l vor interesà. Ea va servì însă în deosebi ca o orientare sănătoasă celor ce, ca profesori în şcoalele secundare, continuă a face din studiul limbilor unul din cele mai aride obiecte de învăţământ,

BDD-R144 © 1921-1922 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 03:13:55

când el ar puteà fi cel mai plăcut. Intr'adevăr, „gramatica", aşa cum se învaţă şi azi în şcoli, este în esenţă tot cea formalistă a gramaticilor greci sau latini, deşi lingvistica stă, de o sută de ani încoace, pe temeiuri cu totul nouă. Meillet arată cum chiar atunci când izbutim să traducem o frază franceză în limba rusească cu cuvinte echivalente, verbul rusesc exprimă totdeauna o nuanţă care nu există în cel francez, şi invers. „Gramaticii, dând aceleaşi numiri formelor gramaticale ale diferitelor limbi şi construind după acelaşi plan gramatica tuturor limbilor, au păcătuit nespus de mult şi au răspândit cele mai multe idei false" (p. 181).

Cel mai mult folos îl vor aveà cetind această carte înşişi cercetătorii limbei. Deşi adesea găseşti lucruri cunoscute, felul metodic în care sânt expuse, admirabila claritate şi exemplele puţine dar luminoase şi caracteristice, fac ca cele ştiute să ţi se lămurească, ca lucrurile expuse să le vezi într'o lumină nouă. Cetiţi bunăoară studiul „asupra caracterului verbului" (p. 175-188) şi veţi găsì un adevărat model de sinteză, plin de idei lămuritoare.

Importanţa deosebită a cărţii stă în felul cum pune problemele nouă ale lingvisticei şi în felul cum se apropie de soluţionarea lor.

In fruntea cărţii se tipăreşte lecţia de deschidere, pe care urmaşul lui Bréal o ţineà la Collège de France despre „Starea actuală a studiilor de lingvistică generală". Incă în anul 1906 Meillet insistà asupra necesităţii de a se ţineà seamă în lingvistică de momentul social; de atunci încoace a revenit de repetite ori asupra asestui subiect. In studiul despre „Legile fonologice" pe care-l public la alt loc al acestui volum am citat adesea cartea eminentului învăţat francez. Totuşi, în unele amănunte mă deosebesc de el.

In frumosul său studiu „Diferenţiarea şi unificarea în limbă" (p. 110-129) el arată cum deosebirea de clasă socială, de castă, chiar şi de sex, produce cele mai mari diferenţieri ale graiului unei naţiuni şi cum, pe de altă parte, nevoia de a se supune aceloraşi legi sociale produce unificarea graiului. Din acest studiu reiese că deosebirile produse de „dialectele sociale" se reduc asupra tezaurului lexical şi a felului de a da prin cuvinte expresie gândului. În alt loc ne spune chiar expressis verbis că inovaţiile lexicale şi frazeologice sânt în oarecare măsură rezultatul invenţiei individuale, generalizate prin imitaţie, dar că inovaţiile fonologice şi morfologice n'au nimic a face cu invenţia individuală, căci articulăm sunete şi întrebuinţăm forme gramaticale fără să avem conştiinţă de procedeele întrebuinţate (p. 72). În opoziţie cu acest punct de vedere, eu am căutat să arăt că indivizii grăitori, mai ales cei cu talent pentru limbă, au fiecare în

BDD-R144 © 1921-1922 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 03:13:55

minte o „gramatică" a lor şi că schimbările graiu'ui se explică prin aceea că analiza şi sinteza materialului de limbă nu se face în creierul nostru în acelaşi fel, ci fiecare individ contribue cu gramatica sa la inovaţiunile de limbă, nu numai cu privire la tezaurul lexical şi la frazeologie, ci şi la sintaxă, morfologie şi chiar şi la fonologie. Din sumedenia nenumărată de inovaţii individuale, rămâne, prin selecţiune, o parte mică, care se generalizează prin imitaţie. Cred că *imitaţia* însaşi e un fapt pur social, precum *prestigiul*, pe care îl exercită anumiţi indivizi asupra noastră, e un fenomèn ce ţine de sociologie.

Meillet nu neagă importanţa „împrumutului". Dimpotrivă, în lecţia sa de deschidere, el accentuiază că prin studiile mai nouă asupra vocabularului şi a extinderii lexicografice s'a putut constată cât de naivă erà concepţia celor ce credeau că de câte ori un cuvânt de azi se potriveşte foneticeşte cu prototipul său, el trebue să fie considerat ca urmaş direct al acestuia, transmis în curs de veacuri; s'a exagerat rolul evoluţiilor spontane, crezându-se că împrumutul e un fenomen accesoriu; de fapt el e un fenomen normal şi importanţa lui, se vădeşte din ce în ce tot mai mult (pag. 6-7). Dar el deosebeşte împrumuturile care se fac prin imitaţie, de schimbările spontane şi simultane datorite unor tendinţe generale şi colective. De asemenea Meillet nu desconsideră rolul pe care îl are pestigiul. Dacă Galii din societatea înaltă au primit limba Romanilor sau dacă graiul parizian pătrunde azi în oraşele din provincie, este o chestie de prestigiu. Dar afară de a est fenomen „exterior", „mai este schimbarea lingvistică în interiorul limbei, care provine din acţiunea tendinţelor, unele universale, altele speciale, ale cutării limbi sau grup de limbi" (p. 73). Tot astfel, el admite că imitaţia e un mijloc de propagare, dar crede că indivizii sânt aplecaţi să accepte inovaţiile pentrucă ele „răspund unei trebuinţe simţite de ei". „Existenţa unei tendinţe colective e ceea ce domină tot; puţin importă rolul pe care-l are imitaţia în realizarea schimbărilor". „Sânt forţe care lucează asupra colectivităţii aceleiaşi limbi. Pentru că se găsesc în aceleaşi condiţii şi fiindcă sânt atinşi de aceleaşi acţiuni, subiectele grăitoare primesc aceleaşi inovaţii". „Existenţa unei tendinţe colective e ceea ce domină tot; puţin împoartă rolul pe care-l joacă imitaţia în realizarea schimbărilor". „Istoricul poate dorì să cunoască procesul de amănunt prin care inovaţiile gramaticale se întâmplă; lingvistul, care are a face cu faptul colectiv al limbei, se poate mulţumì uşor a nu-l şti". „Convergenţele observate permit a stabilì că, în ceea ce priveşte schimbările de limbă, inovaţiile sânt mai de grabă generale decât generalizate şi că identitatea sau paritatea condiţiilor în care se găsesc subiectele vorbitoare e faptul esenţial, imitaţia fiind un lucru secundar" (pag. 73-75).

BDD-R144 © 1921-1922 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 03:13:55

Caracteristic în privinţa aceasta e exemplul pe care-l aduce la pag. 232. El arată că rostirea *wa* în loc de *we* a grupului de sunete scris în franţuzeşte *oi* (în exemple ca *moi, toi, boire* etc.) s'a născut la Paris „ca rezultat al unui proces fonetic spontan, care a trebuit să se realizeze, în mod independent şi necesar, la toţi indivizii care au învăţat a vorbi la o anumită dată". De la Paris această rostire s'a răspândit, prin imitaţie, în împrejurimi tot mai largi. În rostirea de azi a grupei de sunete *wa*, trebue să distingem deci două lucruri cu totul deosebite: o inovaţie fonetică spontană, la Parizieni, şi un împrumut în celelalte regiuni ale Franţei.

Mi se pare că în această concepţie se amestecă încă o parte din ideile şcoalei la care Meillet a învăţat în tinereţe. Faptul, observat de predecesorii noştri, că anumite schimbări de limbă, cu deosebire cele fonetice, apar generalizate şi colective la o anumită dată şi la un anumit loc, e într'adevăr atât de uimitor, încât numai cu greu te poţi dezbără de părerea că la baza acestui fenomen trebue căutate anumite forţe colective, necunoscute încă. Astfel se naşte la învăţatul francez acel compromis între vechea concepţie şi între noile idei al căror propagator convins este, că rostirea *wa* s'a răspândit prin imitaţie, ca un împrumut, în împrejurimile Parisului, dar în capitala însaşi ea a fost un fel de „molimă", care a cuprins, fără posibilitate de zăgăzuire, în mod spontan şi inconştient, la o anumită dată, pe Parizieni.

De ce n'am puteà merge cu un pas mai departe, admiţând că şi în Paris, inovaţia de rostire s'a răspândit tot prin împrumut, imitaţie, plecând de la rostirea unui individ cu prestigiu? O concepţie etică, o superstiţie, un obiceiu, pe care-l putem constatà într'o regiune limitată geograficeşte, poate de asemenea să se lăţească, prin împrumut, imitaţie, la un popor întreg sau chiar la un complex de popoare legate prin acelaşi fel de traiu şi având aceeaşi stare culturală. Dar dacă pătrundem cu cercetările noastre mai departe, la însăşi colectivitatea de oameni de la care a plecat această inovaţie, putem constatà că ea a fost la început individuală. Astfel multele superstiţii, obiceiuri şi credinţe pe care le găsim şi azi la poporul român, şi care erau mai de mult şi mai accentuate, sânt de origine bogomilică. Dar bogomilismul însuşi, acolo unde s'a născut, a fost la început religia unui individ cu prestigiu mare, a lui Bogomil. Nu ştim încă — deoarece sociologia e încă o ştiinţă tânără — de ce tocmai preceptele acestui predicator din sec. X au găsit un teren mai potrivit în sudestul european decât filosofia religioasă a altor predicatori. Nu ştim nici aceea, de ce anumite inovaţiuni prind mai repede la unele grupe sociale şi popoare decât la altele. Dar de sigur cauzele pentru care inovaţiunile de limbă pot devenì colective sânt aceleaşi ca şi pricinile pentru care

BDD-R144 © 1921-1922 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 03:13:55

cutare concepţie religioasă cuprinde, ca un val, pe toţi membrii aceluiaşi grup social. M'am întrebat adesea, de ce poporul românesc a primit în toate timpurile atâtea cuvinte şi construcţii de la popoarele cu care a venit în contact şi de ce primeşte şi astăzi atâtea neologisme, în mare parte inutile. Se poate răspunde: cauza este tendinţa de a avea cuvinte nouă mai expresive decât cele vechi. Dar acest răspuns, de sigur just, nu e de fapt decât o amânare a răspunsului adevărat, căci expresiile nouă şi le putea plăsmui poporul român în atâtea cazuri din însuşi materialul de limbă de care dispunea. Mi se pare că pricina este aceeaşi care face ca acest popor român să primească, cu atâta uşurinţă şi cu o atât de mare lipsă a simţului tradiţional, toate inovaţiile sociale pe care i le aduce de un secol încoace contactul cu cultura apusului . . .

Meillet crede că trebue să admită în lingvistică forţe colective în acţiune, care determină desvoltarea în aceeaşi direcţie a limbei oamenilor cu aceeaşi structură socială. Această concepţie, care ar explică ivirea şi răspândirea unei legi fonologice în mod spontan şi în afară de conştiinţa vorbitorilor, el o întemeiază pe observaţia făcută în limbile slave, unde se pot constată inovaţiuni de limbă, care nu izvorăsc dintr'o sursă comună, ci s'au desvoltat, după diferenţiarea limbei slave primitive în limbile de azi, în acelaşi sens. Astfel înlocuirea persoanei prime din singularul indicativului prezinte, la verbe de tipul дѣлаѭ printr'un tip дѣлаѫ, apoi formele nouă în flexiunea adjectivului, sânt în mai multe limbi slave moderne la fel, fără ca ele să poată fi datate, după convingerea sa, din vremuri străvechi. Meillet deduce deci că, după diferenţiarea unei limbi în mai multe limbi autonome, tendinţele generale de evoluţie continuă să existe şi produc în aceste limbi inovaţiuni paralele „fără ca să putem admite o influenţă a uneia asupra celeilalte" (pag. 37). Insemnătatea ce o dă el acestei constatări se vede din faptul că propoziţia aceasta e subliniată în text, deşi în cartea sa de altminteri nu se prea întâlnesc litere cursive (cf. şi pag. 65).

Nu am competenţa de a mă pronunţă asupra acestor „convergenţe în desvoltarea limbilor" (pag. 61—75), întrucât ele privesc limbile slave [1]. Dar cazuri analoage avem în limba română. Aceste convergenţe realizate — la aparenţă — după încetarea epocei străromâne, le-am discutat în lucrarea mea „Zur Rekonstruktion des Urrumänischen" şi cred că am izbutit să arăt că ele se reduc la deosebiri dialectale în epoca limbei primitive şi

[1] In studiul mieu mai sus citat am constatat şi eu astfel de cazuri de ivire a aceloraşi inovaţiuni în diferite părţi ale teritoriului cuprins de o limbă, fără ca să fi existat o comunitate geografică (DR. II 63 ş. u.) şi am căutat să le explic prin aceea că e firesc ca la membrii aceluiaşi neam interpretarea limbii să nu se deosebească mult şi deci ca posibilităţile de a generaliză inovaţii individuale să fie aceleaşi în regiuni diferite.

BDD-R144 © 1921-1922 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 03:13:55

că în dialectele actuale începuturile de inovaţiuni s'au generalizat sau au dispărut. Cred de asemenea că nu greşesc presupunând că cu aceeaşi metodă se poate ajunge, şi pe terenul limbilor slave, la explicaţiuni satisfăcătoare. Eliminând din discuţie asemănările incidentale, care, precum accentuiază şi M., sânt de cele mai multe ori evidente pentru lingvist, am căutat în „Locul limbei române între limbile romanice" să stabilesc chiar câteva criterii principiare pentru a recunoaşte din astfel de convergenţe, legăturile mai strânse de înrudire între limbile de aceeaşi familie. Insist asupra acestui punct, nu din dorul de a mă cita, ci fiindcă mi se pare că între cei ce se ocupă cu lingvistica comparată, Meillet a recunoscut mai bine decât oricare altul valoarea demonstrativă a limbilor romanice, care pleacă de la limba cunoscută latină şi deci ne dă şi posibilitatea de a controlà dacă speculaţiunile noastre retrospective sânt juste sau nu [1]. O astfel de valoare are şi limba română prin faptul că cele patru dialecte ale ei sânt despărţite unul de altul geograficeşte. De multe secole între trei din aceste dialecte nu mai există nici o posibilitate de contact direct, iar convergenţele lor în inovaţiuni pot fi urmărite retrospectiv cu mijloace cu mult mai perfecte decât cele din limbile slave.

Cu această concepţie a lui Meillet se potriveşte şi definiţia pe care o dă el înrudirii limbilor: Inrudirea este dată prin conştiinţa nealterată ce există într'un popor că vorbeşte acelaşi graiu şi prin voinţa, mai mult sau mai puţin hotărîtă, de a vorbì limba tradiţională (p. 69 şi p. 104). Analogiile de structură, cât de mari, dacă nu sânt întovărăşite de fapte particulare semnificative, nu documentează o înrudire lingvistică" (p. 26—27). „Afirmaţia rubedeniei între două limbi nu implică persistenţa nici unei legături între ele; ea presupune numai un fapt istoric: cele două limbi înrudite, la un moment dat din trecut, nu alcătuiau decât una" (p. 13). Oricât ar fi însă de diferite, în urma evoluţiilor suferite, în materialitatea lor, limbi odinioară înrudite, ca cele indoeuropene (d. ex. cea engleză de cea rusească), ele sânt asemănătoare în direcţia lor generală de desvoltare. Studiind deci o limbă, trebue să urmărim curba de evoluţie a întregei familii (p. 7—10).

Mai puţin explicit e Meillet cu privire la influenţa elementului autohton asupra limbei noua. Se pare însă — şi aceasta se vede şi în scrierile sale mai recente (cf. *Bulletin de la Société de linguistique*, 1922, p. 5—6) — că el admite explicarea anumitor tendinţe generale în rostire prin substratul etnic de la baza unui popor.

[1] Astfel constată el (p. 162) că din faptul că numai două conjuncţii şi un relativ se acopăr în limbile indoeuropene nu se poate trage concluzia ex silentio că în limba primitivă n'au existat conjuncţii mai multe, căci dacă am reconstruì limba latină din limbile romanice, n'am şti că strămoşii noştri aveau pe *sed*, *nam*, *cum* etc. Astfel de cuvinţele mor repede, fiind

BDD-R144 © 1921-1922 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 03:13:55

Din celelalte — atât de numeroase şi atât de interesante — chestiuni atinse în această scriere bogată, mai amintesc câteva.

Autorul ar dori ca lingviştii să cerceteze *legile generale lingvistice*, care nu-s nici legi fiziologice, nici legi fizice. „Nu vom mai determină legile fonetice sau formulele analogice, de care sânt pline manualele actuale, ci legile generale, care nu au valoare numai pentru un singur moment în evoluţia unei limbi, ci, din contră, sânt' vecinice, căci ele nu se mărginesc la o singură limbă, ci se extind asupra tuturor în mod egal“ (p. 11). Dar recunoaşte singur, că partea slabă a acestor legi consistă în aceea că ele enunţă posibilităţi nu necesităţi (p. 15'. Nu trebue să ne temem nici de primejdia de a creà o ştiinţă aprioristică, căci primejdia aceasta există totdeauna: „dacă n'o facem în mod explicit, însemnează că ne mulţumim a o face în mod implicit, fără garanţii şi control“. Astfel de legi generale ar fi tendinţa de a distinge formele nominale de cele verbale (care se găseşte, în mod independent, la Indoeuropeni şi la Semiţi), reducerea cazurilor la una sau două forme (sing. şi plur.) în engleză, persană, franceză, — iar ca fenomene de fonetică generală trecerea spontană, independentă de vecinătatea sunetelor, a lui *f* în *h*, niciodată invers. Cât de primejdioasă poate fi însă o generalizare prematură arată faptul că, în limba română, nu $f > h$, ci dimpotrivă, prefacerea lui *h* în *f* este cea obicinuită (cf. pra*f*, vâr*f*, burdu*f*, văta*f* etc.).

Ca şi Saussure, el crede că cercetarea istorică în studierea limbilor nu mai poate fi singura noastră preocupare. „Istoria limbei este un moment esenţial în desvoltarea lingvisticei, dar nu poate fi ţinta, ci numai un mijloc al ei“ (p. 7) şi: „Noua lingvistică generală, întemeiată pe studiul precis şi amănunţit al tuturor limbilor, în toate perioadele lor de desvoltare, îmbogăţită prin observaţii delicate şi prin măsurări precise anatomice şi fiziologice, luminată prin teoriile obiective ale psihologiei moderne aduce o înnoire desăvârşită a metodelor şi a ideilor: faptelor istorice particulare le suprapune o doctrină de ansamblu, un sistem“.

Foarte justă observare că, pentruca o etimologie să fie convingătoare, trebue ca coincidenţele cu etimonul să fie întreite, referindu-se la sunete, sens şi la formele gramaticale (d. ex. *coquere — coctum* > rom. *coace — copt*). De aceea, în afară de cazuri rare (ca *Lesueur* < *ille sutor*), explicaţiile etimologice ale numelor proprii nu au decât valoarea unor jocuri de spirit (p. 27).

Tot astfel se arată cât de greşită e părerea atât de răspândită, că limbi ca cea latină ar fi sintetice, iar altele, ca cele romanice, analitice. Exemplele citate, care arată cum în locul unor forme devenite neexpresive, ca viitorul *cantabo*, au

BDD-R144 © 1921-1922 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul“
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 03:13:55

fost preferite forme expresive, ca *cantare habeo* sau *volo cantare*, sînt o dovadă că formele compuse nu se întrebuinţează spre a analiză şi cele unitare spre a sintetiză. Formele care nu par unitare rezultă din faptul că forme separate au devenit obicinuite. In loc de *ferai* avem azi în limba franceză *je veux* (sau *je vais*) *faire*, în care *veux*, *vais* şi-au şi pierdut valoarea de cuvinte expresive, devenind simple instrumente gramaticale. Romanul care ziceà *facere habeo* nu făceà analiză, precum Franceezul care zice *je ferai* nu face sinteză. Analiza şi sinteza sînt termeni logici, care ne înşeală asupra procesului real.

S. Puşcariu.

W. Meyer-Lübke, *Historische Grammatik der französischen Sprache.* Zweiter Teil: Wortbildungslehre. (În „Sammlung romanischer Elementar- und Handbücher". I Reihe: Grammatiken, 2. Band) Heidelberg, Winter, 1921. Pp. XII, 175.

E. Gamillscheg und L. Spitzer, *Beiträge zur romanischen Wortbildungslehre* (în „Biblioteca dell'Archivum Romanicum", diretta da Giulio Bertoni, Serie II. Linguistica, Vol. 2°). Genève, Olschi, 1921. Pp. 230.

Publicând al doilea volum din „Gramatica istorică a limbei franceze", Meyer-Lübke, vecinic frământat de a găsi cea mai sistematică formă pentru manualele sale ştiinţifice, urmează metoda întrebuinţată în volumul prim. Precum, vorbind despre fonologia şi morfologia istorică a limbei franceze, el căutase să strângă în grupuri cât mai mari şi mai încăpătoare evoluţia sunetelor şi formelor, astfel ca cetitorul să nu se aleagă numai cu o sumă de fapte de amănunt, ci să cunoască însăşi tendinţele generale şi cauzele efective în modificarea rostirei şi flexiunei tradiţionale, — tot astfel, studiind derivaţiunea, el izbuteşte cu măiestria-i cunoscută, să aranjeze materialul în categorii mari şi unitare. Ceea ce încercase cu treizeci de ani în urmă, în „Gramatica italiană", se realizează acum în „Gramatica franceză". „Toate evoluţiile unei limbi au anumite cauze şi ele se fac după anumite reguli; nimic nu este întâmplător şi arbitrar. Lucrul acesta s'a recunoscut de mult în studiul fonologiei şi morfologiei şi recunoaşterea lui formează însăşi temelia cercetărilor noastre ştiinţifice; dar el e adevărat, în aceeaşi măsură, pentru derivaţiune. Ceea ce ne pare izolat, trebue să facă parte dintr'o grupă mai mare; dacă însă nu găsim nexul acesta, trebue să ne punem întrebarea, de nu e cumva greşită concepţia şi falsă analiza noastră" (p. VII).

Studiind mai întâiu sufixele, apoi prefixele şi în urmă compunerea cuvintelor franceze în desvoltarea lor istorică, Meyer-Lübke caută să precizeze însuşi regulile derivaţiunii, urmărind schimbările formale ce au loc la legarea elementului

BDD-R144 © 1921-1922 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 03:13:55